

DEĞERLER EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARINDA YÖNELİMLER: DEĞERLER EĞİTİMİ DERGİSİ ÖRNEĞİ*

Doç. Dr. Hakan DÜNDAR**

Arş. Gör. Erdem HAREKET***

Öz

Bu çalışmanın amacı, Değerler Eğitimi Dergisinde yayımlanan makalelerin analizini yapmak ve bu doğrultuda dergide yayımlanan makalelerin araştırma eğilimlerini belirlemektir. Tarama deseninde gerçekleştirilen bu çalışmada, ölçüt örnekleme yöntemi ile seçilen 202 makale incelenmiştir. Makalelerin seçiminde, derginin ilk yayım yılı olan 2003 yılı ile 2014 yılı arasındaki sayılarda yayımlanmış makaleler olmasına dikkat edilmiştir. Makalelerin incelenmesi sürecinde “Yayın Sınıflama Formu” kullanılmış ve makaleler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Makaleler, makalenin kimliği hakkında betimsel bilgi, kategori alanı, makalenin konusu, yöntemi, örnekleme, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri ve tartışma boyutları açısından incelenmiştir. Araştırma verileri, yüzde ve frekans bulgularına dayalı olarak yorumlanmış, tablo ve grafiklerle de verilerin gösterimi yoluna gidilmiştir. Araştırma verilerine göre, en fazla yayımın Marmara, Sakarya ve Selçuk üniversitesinde görev yapan akademisyenler tarafından gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Alanyazın derleme ve nicel betimsel temele dayalı araştırmaların en fazla yayım olarak tespit edildiği çalışmada, doküman ve anketin veri toplama aracı olarak en çok tercih edilen veri toplama araçları olduğu belirlenmiştir. Verilerin analizinde ise çoğunlukla kestirimsel analizlerin yapıldığı, t-testi ve non-parametrik testlerin araştırmalarda yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmüştür. Mevcut araştırma analizlerine dayalı olarak makalelerin; yayım geçmişi, profili ve eğilimleri izlenerek Değerler Eğitimi Dergisinin yayım yönelimine ve bilimsel araştırmalara katkı sağlama çerçevesine ilişkin bazı öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, değerler, araştırma, yönelim, değerler eğitimi dergisi.

TENDENCIES IN VALUES EDUCATION RESEARCHES: INSTANCE OF JOURNAL OF VALUES EDUCATION

Abstract

The aim of this study is to perform analysis of the articles published in Journal of Values Education and in this direction to detect the trends of the articles published in the journal. In this study which is made in survey design, 202 articles which are selected by criterion sampling method were examined. In the selection of articles, it was considered that the articles were of the articles published in issues between 2003 when the first issue was published of journal and 2014. In the process of examination of articles “Publishing Classification Form” was used and articles were analyzed with content analysis method. The articles were analyzed from some aspects such as defining information about the identity of the article, its category field, its subject, method, sampling, data collection tools, data analysis methods, and discussions. The research data was interpreted in a manner depend on the percentage and frequency and they were also showed with tables and graphics. According to the research data it was determined that more publications are made by academicians working in Marmara, Sakarya and Selçuk University. In the study where publications depend on literature compilation and quantitative descriptive survey researches were identified as the most common publication type, it was determined that document and survey were used as the most preferred data collection tool. In the analysis of data it was observed that predictive analysis were performed more commonly and t-test and non-parametric test were also used in the studies hectically. Publication tendency of Journal of Values Education, and its framework to contribute scientific researches some suggestions developed by publication history, profile and tendency of the publication depend on the present search analysis.

Key Words: Values education, values, research, tendency, journal of values education.

* Bu çalışma, 5-7 Kasım 2015 tarihinde “II. Ulusal (Uluslararası Katılımlı) Değerler Eğitimi Kongresi” nde sözlü (özet bildiri) olarak sunulmuştur.

** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, hdundar06@gmail.com

*** Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, erdem.hareket@gmail.com

Giriş

İnsan eğitiminin ve eğitimsel amaçların, öğretim faaliyetlerinin ve öğretimsel amaçların önünde yer aldığı ülkelerdeki eğitim sistemlerine ve bu ülkelerin toplumsal dokularına bakıldığında; bireylerin ulusal anlamda etkin ve bilinçli bir vatandaş olmalarının yanı sıra, evrensel anlamda da bir dünya vatandaşı olabilmelerinin istendiği ve bunun mümkün kılınmasına yönelik olarak da siyasal, sosyal ve eğitim alanlarında bazı çalışmaların gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu bağlamda bu yaklaşıma sahip ülkelerde; insan haklarına saygılı, hoşgörülü, bilime değer veren, doğayı seven ve koruyan, çalışmayı ve mücadeleyi benimsemiş, yardımsever, dünya meselelerine duyarlı, kendini geliştirmeye açık, alçakgönüllü, sorumluluk sahibi, insanı seven ve kararlı bireylerin yetiştirilmesi noktasında değer kavramına ve değerler eğitimiyle ilişkin konularda ciddi adımlar atıldığını görmek mümkündür. Ülkemiz adına da değerler ve değer eğitimiyle ilişkin ciddi çalışmaların yapıldığını söyleyebiliriz. Bu doğrultudaki en ciddi çalışmalardan birisi, 2010-2011 yıllarında Talim Terbiye Kurulu'nun değer eğitimiye yönelik gerçekleştirdiği yasal atımlardır. Daha sonrasında ise, farklı kuruluş ve derneklerin, değer eğitimiyle ilişkin çeşitli yaklaşımları içerisinde barındıran çalışmalar ortaya koydukları bilinmektedir. Bu çalışmaların ortaya konan içerikleri ve amaçlarından dolayı, ayrı bir inceleme alanı olarak ele alınması gerekmektedir. Fakat değerler ve değerler eğitimiye yönelik ortaya konan bu çalışmaların; kurum, kuruluş ve kişi ayrımı yapılmaksızın, bilimin ve bilimselliğin tam anlamıyla benimsenmesinden hareketle ortaya konan çalışmalar olmaları gerektiğini unutmamalıyız. Bu durumun göz ardı edildiği toplumlarda, değer ve değerler eğitimi alanının; inanç, gelenek temelli yaklaşımların, toplumsal anlayışların ve ritüellerin bir alt unsuru haline gelebildiği ve farklı inanç ve düşünce kalıplarının 'değer' adı altında tabulaştırıldığı görülmektedir. Cihan (2014)'ün de belirttiği üzere, demokratik ilkelere dayanan bir değerler politikası, politik/sosyal tutum ve davranışlarla ilgili kapsayıcı kurallar hakkında kamuoyunda yürüyen tartışmalar yoluyla şekillenen ve kabul gören bir değer bilincine bağlıdır. Bu bilincin oluşmasında, hiç kuşkusuz bilimsel yaklaşımlar ve bilimsel çalışmalar temel yönlendirici unsurlar olmalıdır. Bu bağlamda, eğitim bilimi alanına yönelik veya doğrudan değer ve değer eğitimi alanına ilişkin gerçekleştirilen bilimsel çalışmaların ve araştırmaların; belirli açılardan eğilimlerinin belirlenmesi, bu doğrultuda tespitlerin ortaya konması ve çeşitli öneriler geliştirilmesi ile bilimsel ilerlemeye katkı sağlama ve araştırmalara bilimsel nitelik açısından yön verme noktasında destek olma gayesini paylaşan çalışmalardan bazılarının bu bölümde yer verilmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir.

Saban ve arkadaşları (2010) tarafından gerçekleştirilen araştırmada, nitel araştırma metodolojisinin kullanımına yönelik ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanında yer alan eğitim bilim alanındaki 113 makale çeşitli açılardan analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, incelenen makalelerin büyük oranda nitel araştırma modelinde gerçekleştirildiği bulgusuna ulaşılmıştır. Tarman, Güven ve Aktaşlı (2011) tarafından yapılan çalışmada, Türkiye'de sosyal bilgiler eğitimi alanında yapılmış ve Yök Ulusal Tez Merkezi sisteminden ulaşılabilen 40 doktora tezi içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, incelenen tezlerin en çok karma modelde gerçekleştirildiği ve araştırmacıların genel olarak aynı çalışmaları tekrar etmedikleri; Sosyal Bilimler Eğitiminin farklı yönlerine vurgu yapmaya çalıştıkları görülmüştür. Göktaş ve arkadaşları (2012), SSCI ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen Türkiye'deki eğitim dergilerinde 2005-2009 yıllarında

yayımlanan 2115 eğitim araştırmasını incelemişlerdir. Araştırma bulgularına göre, betimsel çalışmaların sıklıkla tercih edildiği; eğitim teknolojileri, fen bilimleri eğitimi, PDR ve matematik eğitiminin en çok yayın yapılan konu alanları olduğu, çalışmalarda en çok nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı, veri toplama aracı olarak anket ve ilgi, tutum, yetenek, kişilik testlerinin sıklıkla kullanılan araçlar olduğu tespit edilmiştir. Çiltaş, Güler ve Sözbilir (2012) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, matematik eğitimi alanına ilişkin 359 makale içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda matematik eğitimi araştırmalarının 2002 yılından itibaren artış gösterdiği, nicel araştırmaların daha çok tercih edildiği, çalışmalarda tek veri toplama aracının daha çok tercih edildiği ve veri analiz yöntemi olarak yüzde ve frekans tablolarının kullanımının ön plana çıktığı belirlenmiştir. Ahi ve Kıldan (2013) çalışmasında, Türkiye’de okul öncesi eğitimi alanında yapılan 77 lisansüstü tezi incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, tezlerde nicel araştırma yöntemlerinin en çok kullanılan araştırma yöntemi olduğu, istatistik işlemlerinde parametrik testlerden t-tesisi ve ANOVA’nın yaygın olarak kullanıldığı; non-parametrik testlerde ise Kruskal Wallis ve Mann Whitney-U testlerinin yaygın olarak tercih edildiği saptanmıştır. Şahin, Kana ve Varışoğlu (2013) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, Türkçe Eğitimi bölümünde yapılan 62 doktora ve 490 yüksek lisans tezi incelenmiştir. Araştırma sonucunda tezlerin; belirli konularda yoğunlaştığı ve yöntem bölümlerinde de bazı hataların olduğu araştırmacılarca bulunmuştur. Karadağ (2010), Türkiye’de eğitim bilimleri alanında yapılmış 211 doktora tezini; kullanılan araştırma modellerinin nitelik düzeyleri ve yapılan analitik hata tipleri açısından incelemiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, eğitim bilimleri alanında yapılan doktora tezlerinde kullanılan araştırma modellerinin nitelik düzeylerinin araştırmacılar tarafından yeterli düzeyinde olmadığı bulunmuştur. Çeliker ve Uçar (2015) tarafından gerçekleştirilen araştırmada ise, 2001-2013 yılları arasında, fen eğitimi alanına ilişkin yazılmış 216 yüksek lisans ve doktora tezi içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda tezlerin en fazla deneysel modelle gerçekleştirildiği bulunmuştur. Selçuk, Palancı, Kandemir ve Dündar (2014) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise, TED Eğitim ve Bilim dergisinde (2007-2013) yayımlanan 492 makalenin içerik analizi ile incelemesi yapılmıştır. Araştırma sonucunda, en fazla nicel ve betimsel taramaya dayalı araştırmaların gerçekleştirildiği, örneklem düzeyi olarak lisans düzeyinde ve 301-1000 kişilik bir örneklem aralığında çalışmaların yoğunlaştığı görülmüştür. Ayrıca verilerin analizinde daha çok betimsel analizlerin yapıldığı, anova ve t-testi analizlerinin çalışmalarda yoğun bir şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir. Gül ve Sözbilir (2015), Biyoloji Eğitimi alanında yazılmış 633 makaleyi incelemişlerdir. Araştırma sonucunda anket, başarı testi ve tutum ölçeklerinin en sık kullanılan veri toplama teknikleri olduğu ve veri analizi süreçlerinde ise merkezi eğilim ölçüleri, t-testi ve ANOVA / ANCOVA işlemlerinin en sık kullanılan işlemler olduğu araştırmacılarca bulunmuştur.

Diğer taraftan yöntem ve içerik açısından, yukarıda verilen çalışmalarla benzer özellikler taşıyan; Güvendir ve Özkan (2015), Gül ve Konu (2014), Uzunboylu ve Aşıksoy (2014), Kinshuk ve arkadaşları (2013), Tomakin ve Yeşilyurt (2013), Tebiş ve Okay (2013), Ross ve Onwuegbuzie (2012), Elbir ve Yıldız (2012), Çiltaş (2012), Can Yaşar ve Aral (2011), Gülbahar ve Alper (2009), Karadağ (2009), Ulutaş ve Ubuz (2008), Hsu (2005), Yıldız (2004) ve Elmore ve Woehlke (1998) çalışmalarda alanyazında yer almaktadır.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 55 Mayıs - Haziran 2016

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZİSTAN

<http://www.akademikbakis.org>

Yukarıda yer alan araştırmalar incelendiğinde, çeşitli disiplinlerde gerçekleştirilen çalışmaların konu alanlarının, niteliksel ve niceliksel özelliklerinin, kullanılan araştırma yöntemlerinin ve kullanılan tekniklerin benzer eğilimler göstererek; doküman incelemesi yöntemiyle gerçekleştirilen ve bu doğrultuda benzer analiz yöntemlerinin kullanıldığı çalışmalar olduğu görülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmalarla, çeşitli alanlara ilişkin araştırma yönelimlerinin belirlenmeye çalışıldığı görülmektedir. Bu noktada, gerçekleştirilen bu çalışmaların, bilimsel ilerleme açısından ve gerek dergi gerekse yayın politikaları açısından; bilimsel dergi yöneticilerine, yayıncılara ve bilimsel faaliyet gösteren bilim insanlarına iyi birer rehber olabileceği düşünülmektedir. Buradan hareketle, Türkiye’de değerler ve değer eğitimi alanındaki çalışmaların yayımlanmasında önemli bir yere sahip olan “Değerler Eğitimi Dergisinde”; 2003-2014 yılları arasında yayımlanan makalelerin incelenmesinin, değer ve değer eğitimi araştırmalarına yönelik gerçekleştirilecek yeni çalışmalara yön verme noktasında ciddi katkı sağlayacağı ve bu noktada konu ile ilgilenen kurum, kuruluş ve kişilere yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Bu noktada, Mortimore (2000) tarafından ortaya konan, eğitim araştırmalarının temel işlevleri incelendiğinde; değerler ve değerler eğitime ilişkin olarak gerçekleştirilen bilimsel araştırmaların ve çalışmaların çeşitli açılardan incelenme gerekçeleri ve bu inceleme sonuçlarının eğitim alanına sağlayacağı katkılar daha net anlaşılabilir. Bu bağlamda, “Değerler Eğitimi” dergisinde yayımlanan makalelerin değer ve değer eğitimi araştırmalarında ne tür eğilim gösterdiği, ilgili eğitim alanına konu, yöntem ve içerik gibi noktalarda hangi nitelikleri taşıdığı belirlenmesi son derece önemlidir. Bu anlamda “Değerler Eğitimi” dergisinde yayımlanan araştırmaların, bu çalışma ile kapsamlı ve çeşitli açılardan ele alınarak incelenmesi; değer ve değer eğitiminin önemli bir konu alanı olduğu gerçeği de göz önüne alındığında, bu çalışmanın önem ve gereklilik boyutlarını daha net ortaya koymaktadır

Araştırma Amacı

Bu araştırmada, Değerler Eğitimi Dergisinin 2003-2014 yılları arasında yayınlanan sayılarındaki makalelerin; çeşitli değişkenler açısından analiz edilmesi ve bu bilimsel makalelerin, araştırma eğilimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma Örnekleme

Araştırmada, Değerler Eğitimi Dergisinin ilk sayısından itibaren 2014 yılı son sayısı dahil olmak üzere yayınlanan 28 sayısı (7. ve 8. Sayılar birlikte çıkarılmıştır); bu sayılarda yer alan toplam 202 bilimsel makale analiz edilmiştir. İncelenen dergi ve dergi sayılarında yer alan makalelerin belirlenmesinde, Büyüköztürk ve diğerleri (2011) tarafından; gözlem birimlerinin belirli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşması gerektiği durumlarda tercih edilmesi vurgulanan “ölçüt örnekleme yöntemi” kullanılmıştır. Bu bağlamda araştırma örnekleminin belirlenmesi sürecinde, Değerler Eğitimi Dergisinin sahip olduğu yayın profili, incelenen makalelerin; derginin ilk yayın yılı ile 2014 yılı arasında yayınlanmış dergi sayılarında yer alması ve araştırmacıların araştırma ve uzmanlık alanları ölçütleri dikkate alınmıştır.

Yöntem

Değerler Eğitimi Dergisinde yayınlanan makalelerin analiz edildiği bu araştırma, nicel araştırma yaklaşımına uygun olarak tasarlanmıştır. Araştırma da, Creswell'in de (2014) belirttiği gibi, bir örneklem üzerinde yapılan araştırmanın; eğilim, tutum veya görüş durumları açısından nicel veya nümerik olarak betimlenmesine olanak sağlayan “tarama (survey) deseni” benimsenmiştir. Betimsel tarama modelinde bilimin gözlem, kaydetme, olaylar arasındaki ilişkileri tespit etme ve kontrol edilen değişmez ilkeler üzerinde genellemelere varma nitelikleri söz konusudur. Yani bilimin tasvir fonksiyonu ön plandadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Veri Toplama Aracı

Değerler Eğitimi Dergisindeki makalelerin çeşitli açılardan analizlerini yapmak için Gökteş ve diğerleri (2012) tarafından kullanılan ve orijinali Sözbilir, Kutu ve Yaşar (2012) tarafından geliştirilen “Yayın Sınıflama Formu” kullanılmıştır. Aynı form; Kılıç ve diğ (2013), Selçuk, Palancı, Kandemir ve DüNDAR (2014), Tatar, Kağızmanlı ve Akkaya (2013) ve Ozan ve Köse (2014) gibi çeşitli araştırmalarda birçok araştırmacı tarafından da kullanılmıştır. Gerçekleştirilen bu çalışmada da form, araştırmacılar tarafından Değerler Eğitimi ile ilgili konu ve öğretim yaklaşımlarını içeren iki başlığın revize edilmesi ile kullanılmıştır. Yeniden düzenlenen form, Değerler Eğitimi Dergisinin 2013 yılı Haziran sayısı (11. Cilt, 25. Sayı) içinde yer alan 10 makalenin analiz edilerek sınıflandırma işlemleri arasında doğabilecek karışıklıkları önlemek ve araştırmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla araştırmacılar arasında bağımsız olarak analiz edilmiş ve form üzerinde: makalelerin konusu bölümü tekrar düzenlenerek çözümlenmelere gidilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmada elde edilen veriler, içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Berg (1998) içerik analizinin; görüşmelerin, saha notlarının, çeşitli tiplerdeki dikkat çekmeyen verilerin ya da sıklıkla analize uygun gözükmeyen bilgilerin, yoğunlaştırılması ve sistematik olarak karşılaştırılabilir hale getirilerek aktarılmasına kadar ki bir süreç olduğunu vurgulamıştır. Değerler Eğitimi Dergisinde yer alan makalelerin analiz edilmesi ve bulguların yorumlanması sürecinde: adlandırma, kategori geliştirme, geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması, frekansların hesaplanması ve yorumlama aşamalarına dikkat edilmiştir. Yapılan içerik analizinin adlandırma ve kategori geliştirme aşamasında; makalelerin her biri dikkatlice incelenmiş ve bu doğrultuda elde edilen veriler; makalenin disiplin alanı, konusu, yöntemi, veri toplama araçları, örnekleme, örneklem seçim yöntemi, örneklem sayısı, veri analiz yöntemleri ve tartışma boyutu gibi kategoriler altında tasnif edilmiştir. Patton'da (2014), nitel veri analiz sürecinin; yaratıcılık, entelektüel disiplin, analitik özen ve çok sıkı çalışma gerektirdiğini belirtmiştir. Bu aşamada, araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanmasında; Miles ve Huberman'ın (1994) ortaya koyduğu görüş birliği formülünden yararlanılmış, adlandırma ve kategori oluşturma sürecine ilişkin araştırmacılar arası görüş birliği oranı %96 olarak belirlenmiştir. Son olarak analiz edilen makalelerin belirlenen kategorilere dayalı bir şekilde tekrarlanma sıklıkları ve yüzdeleri hesaplanmış ve bu bilgilere dayalı bir şekilde yorumlanmaya çalışılmıştır.

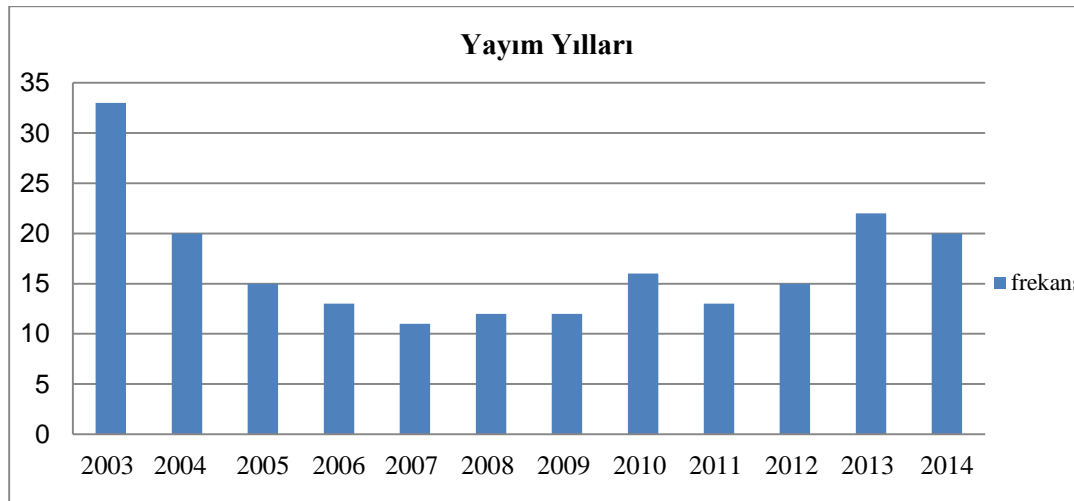

Bulgular

Araştırmanın bulgular bölümünde, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin farklı değişkenler açısından yapılan analizleri ve elde edilen bulgular bulunmaktadır. Bu bağlamda sırasıyla; yayımlanan makalelerin yıllara göre dağılımı, kullanılan hipotez/araştırma sorusu sayısı, üniversitelere göre dağılımı, yayın dili, makale genel kategorisi, konu alanı, kullanılan araştırma yöntemleri, veri toplama araçları, örneklem, verilerin analiz yöntemleri ve tartışma bölümleri açısından araştırma bulgularına bu bölümde yer verilmiştir. Araştırma bulguları, tablo ve şekillerde; frekans ve yüzdelik sonuçlar şeklinde gösterilmiş ve bu doğrultuda tablo ve şekiller yorumlanmıştır.

Tablo 1. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Yıllara Göre Dağılımları

Yıl	(f)	(%)
2003	33	16.3
2004	20	9.9
2005	15	7.4
2006	13	6.4
2007	11	5.4
2008	12	5.9
2009	12	5.9
2010	16	7.9
2011	13	6.4
2012	15	7.4
2013	22	10.9
2014	20	9.9
Toplam	202	100.0

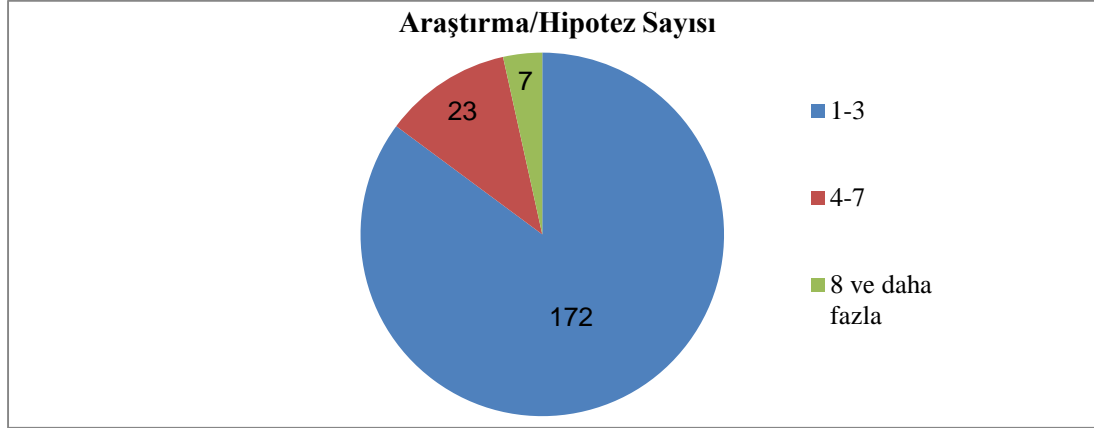

Şekil 1. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Yıllara Göre Dağılımları

Tablo 1 ve şekil 1’de, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin yayımlanma yılları ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde, 2003 yılında yayımlanan

derginin 33 (%16.3) makale ile en çok yayın içeren dergi yılı olduğu görülmektedir. 2013 yılında yayımlanan derginin 22 (%10.9) makale en çok yayın içeren ikinci dergi yılı olduğu, 2014 yılında yayımlanan derginin 20 (%9.9) makale ve 2004 yılında yayımlanan derginin 20 (%9.9) makale ile en çok yayın içeren üçüncü dergi yılları oldukları görülmüştür. Derginin yayım yılları ile içerdikleri makale sayısı açısından herhangi bir ilişkiye ulaşılamamıştır.

Şekil 2. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Araştırma Sorusu/Hipotez Sayısı Dağılımı

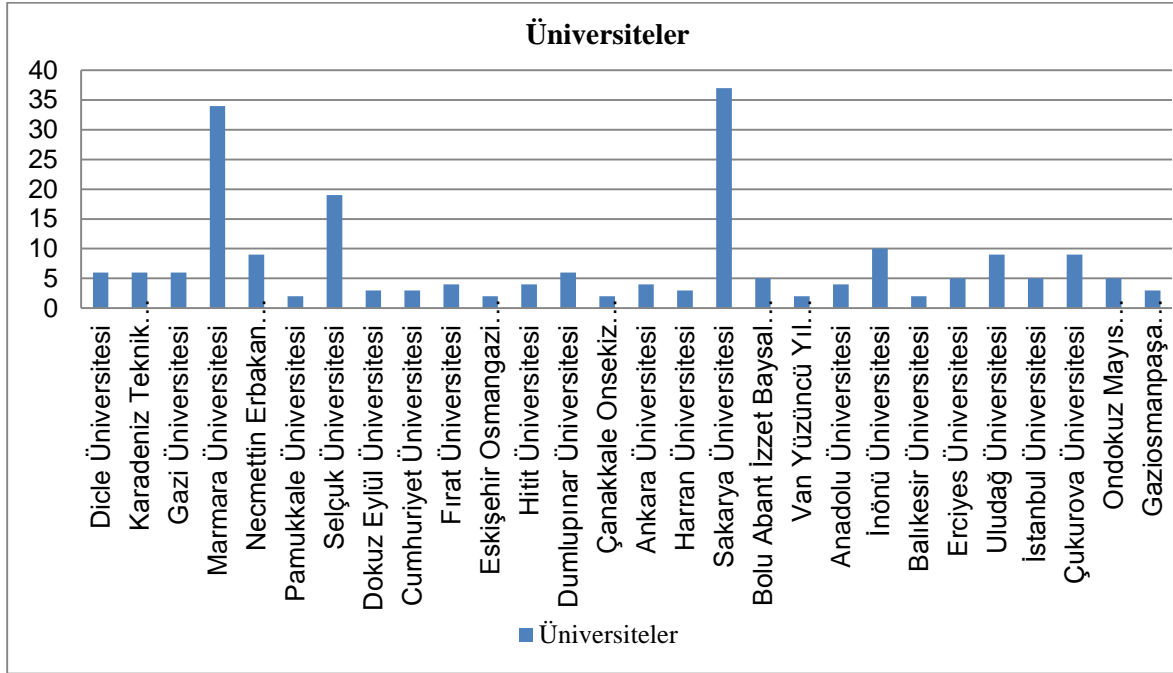
Şekil 2 incelendiğinde, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerde ki araştırma sorusu/hipotez sayılarına ilişkin betimsel bilgiler bulunmaktadır. Burada yer alan verilerin hesaplanmasında, makalelerdeki temel araştırma sorusu sayıları veya hipotez sayıları dikkate alınmıştır. Şekil 2’de, 1-3 arasında araştırma sorusu/hipotez sayısı içeren araştırma ya da makale sayısının 172 olduğu ve bu oranın toplam makalelerin %85.1’ini oluşturduğu görülmektedir. Araştırmada, 4-7 arasında araştırma sorusu/hipotez sayısı içeren araştırma ya da makale sayısının 23 (%11.4) ve 8 ve daha fazla araştırma sorusu/hipotez sayısı içeren araştırma ya da makale sayısının 7 (%3.5) olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversiteler	(f)	(%)
Dicle Üniversitesi	6	2.1
Karadeniz Teknik Üniversitesi	6	2.1
Gazi Üniversitesi	6	2.1
Marmara Üniversitesi	34	12.1
Necmettin Erbakan Üniversitesi	9	3.2
Pamukkale Üniversitesi	2	0.7
Selçuk Üniversitesi	19	6.8
Dokuz Eylül Üniversitesi	3	1.1
Cumhuriyet Üniversitesi	3	1.1
Fırat Üniversitesi	4	1.4
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	2	0.7

Hitit Üniversitesi	4	1.4
Dumlupınar Üniversitesi	6	2.1
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	2	0.7
Ankara Üniversitesi	4	1.4
Harran Üniversitesi	3	1.1
Sakarya Üniversitesi	37	13.2
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	5	1.8
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2	0.7
Anadolu Üniversitesi	4	1.4
İnönü Üniversitesi	10	3.6
Balıkesir Üniversitesi	2	0.7
Erciyes Üniversitesi	5	1.8
Uludağ Üniversitesi	9	3.2
İstanbul Üniversitesi	5	1.8
Çukurova Üniversitesi	9	3.2
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	5	1.8
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	3	1.1
Diğer Kurumlar	41	14.6
Diğer Üniversiteler	21	7.7
Toplam	281	100.0

Şekil 3. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Tablo 2 ve şekil 3 incelendiğinde, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin 281 üniversiteden geldiği görülmektedir. Bazı makalelerin birden çok kişi tarafından çok yazarlı olması, bu verilerin oluşturulması sürecinde dikkate alınmıştır. Aynı zamanda, 1 makale veya araştırmaya sahip bulgular “Diğer Üniversiteler” bölümüne, üniversite dışındaki kurumlara ait makale veya araştırmalar ise “Diğer Kurumlar” bölümüne alınmıştır. Tablo da,

Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin üniversite dağılımları görünmektedir. Bu verilere göre, Sakarya Üniversitesi'nin, Değerler Eğitimi Dergisinde en fazla yayın yapan üniversite olduğu görülmektedir. Bu noktada Sakarya Üniversitesi adına, Değerler Eğitimi Dergisinde 37 makale veya araştırmanın yayımlandığı görülmektedir. Bu oran dergide yayımlanan makalelerin %13.2'sini oluşturmaktadır. Sakarya Üniversitesi'nden sonra en fazla yayın yapan üniversiteler sırasıyla; Marmara Üniversitesi (34), Selçuk Üniversitesi (19) ve İnönü Üniversitesi (10) olduğu görülmektedir. Ayrıca üniversite dışındaki kurumlar adına yapılan yayınların 41 (%14,6) değerleriyle ciddi bir çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Yayınların üniversitelere göre dağılımlarına ilişkin detaylı bulgulara Tablo 3' de yer verilmiştir.

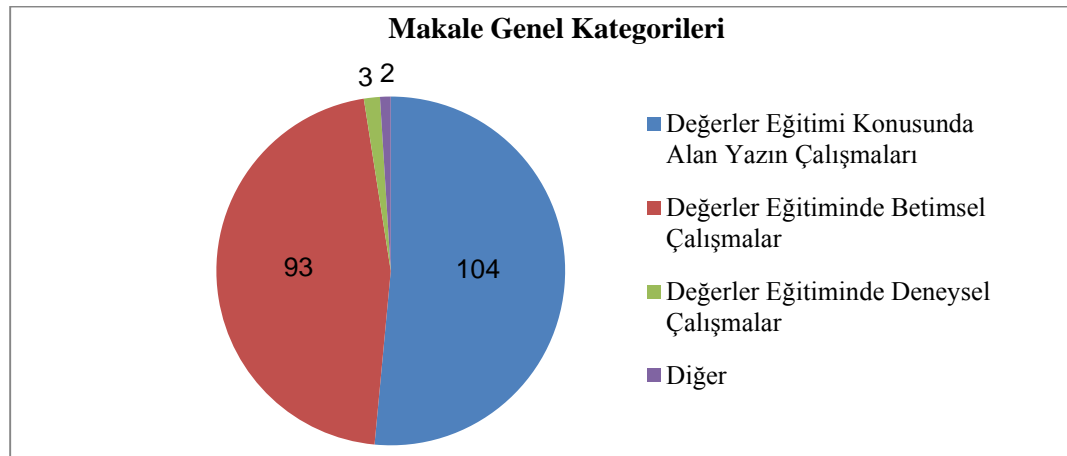
Tablo 3. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Yayın Dili Dağılımları

Yayın Dil	(f)	(%)
Türkçe	202	100.0
İngilizce	0	0
Diğer	0	0
Toplam	202	100.0

Tablo 3'te, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makaleler yayın diliyle ilgili bilgilere yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde, dergide yayımlanan makalelerin tamamının Türkçe dilinde yazıldığı görülmektedir.

Tablo 4. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Genel Kategori Dağılımı

Makalelerin Genel Kategorisi	(f)	(%)
Değerler Eğitimi Konusunda Alan Yazın Çalışmaları	104	51.5
Değerler Eğitiminde Betimsel Çalışmalar	93	46.0
Değerler Eğitiminde Deneysel Çalışmalar	3	1.5
Diğer	2	1.0
Toplam	202	100.0

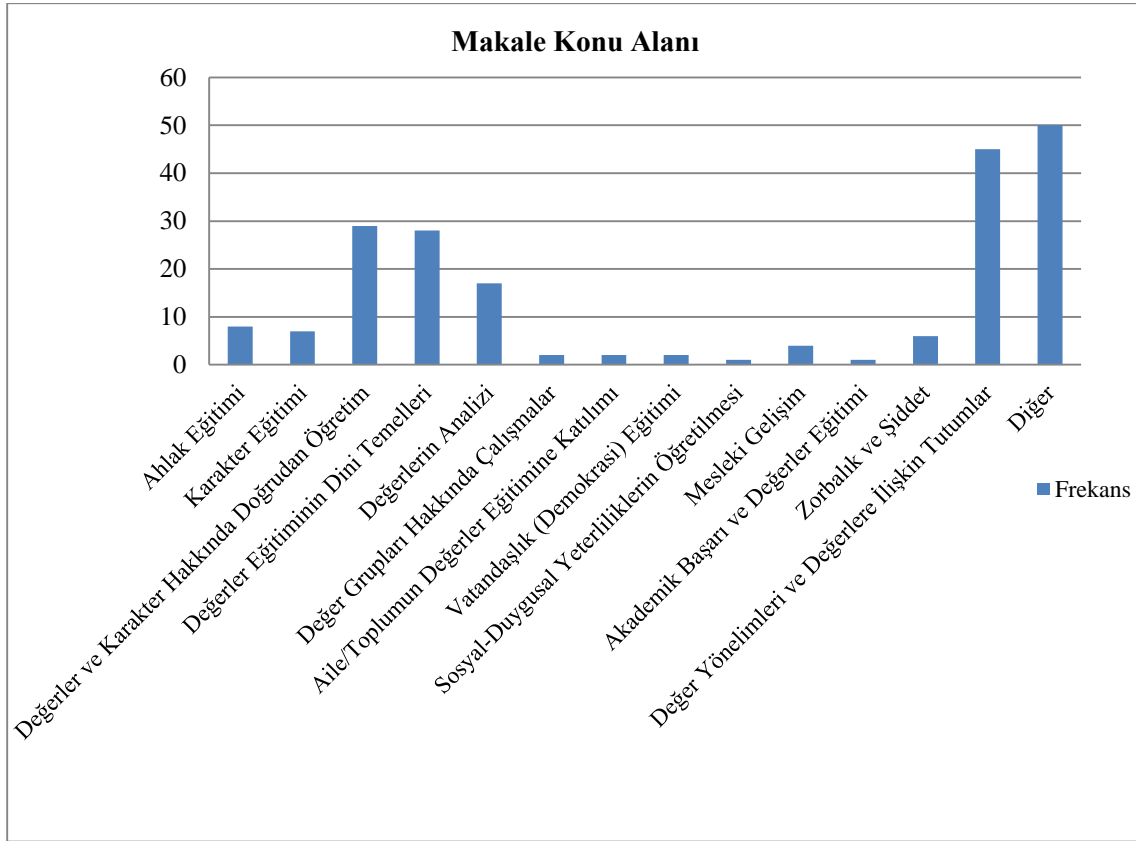
Şekil 4. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Genel Kategori Dağılımı

Tablo 4 ve şekil 4’te, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin genel kategori dağılımı ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Bulgular incelendiğinde, 104 yayımla (%51.5) en fazla değerler eğitimi konusunda alan yazın çalışmaları kategorisinde yayın yapıldığı görülmektedir. Bu kategoriden sonra, en fazla yayın yapılan alanlar sırasıyla; değerler eğitiminde betimsel çalışmalar (93), değerler eğitiminde deneysel çalışmalar (3) ve diğer (2) kategorilerde yer alan yayınların olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Konu Alanı Dağılımları

Makalelerin Konu Alanı	(f)	(%)
Ahlak Eğitimi	8	4
Karakter Eğitimi	7	13.9
Değerler ve Karakter Hakkında Doğrudan Öğretim	29	8.4
Değerler Eğitiminin Dini Temelleri	28	1.0
Değerlerin Analizi	17	1.0
Değer Grupları Hakkında Çalışmalar	2	1.0
Aile/Toplumun Değerler Eğitimine Katılımı	2	0.5
Vatandaşlık (Demokrasi) Eğitimi	2	2.0
Sosyal-Duygusal Yeterliliklerin Öğretilmesi	1	0.5
Mesleki Gelişim	4	3.0
Akademik Başarı ve Değerler Eğitimi	1	22.2
Zorbalık ve Şiddet	6	24.
Değer Yönelimleri ve Değerlere İlişkin Tutumlar	45	4
Diğer	50	13.9
Toplam	202	100.0

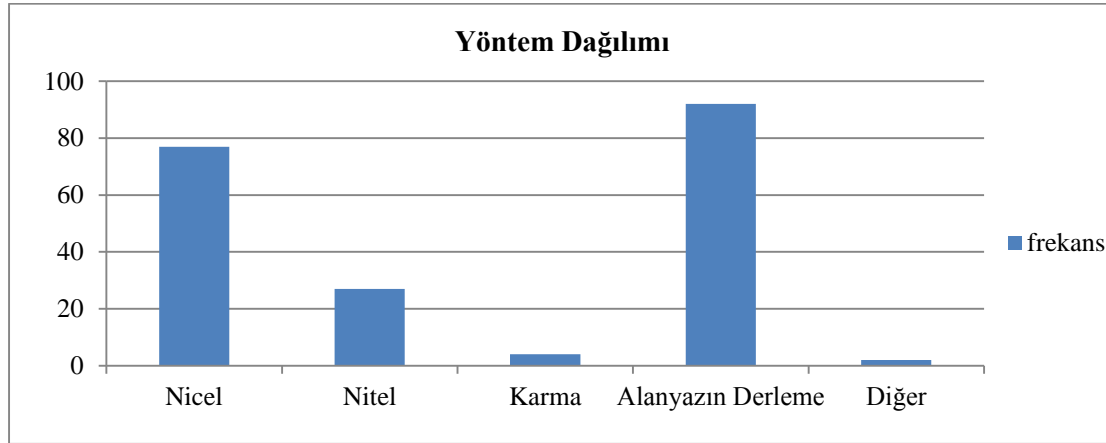
Şekil 5. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Konu Alanı Dağılımları

Tablo 5 ve şekil 5’te, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin konu alan dağılımı ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Bulgular incelendiğinde, 50 yayımla (%24.8) en fazla değerler ve değerler eğitim ile doğrudan veya dolaylı ilişkisi bulunmayan konu alanlarında yayın yapıldığı görülmektedir. Bu konu alanlarına ilişkin bulular Diğer başlığı altında toplanmıştır. Diğer başlıklı konu alanı içeriğinden sonra, en fazla yayın yapan alanlar sırasıyla; Değer Yönelimleri ve Değerlere İlişkin Tutumlar (45), Değerler ve Karakter Hakkında Doğrudan Öğretim (29), Değerler Eğitiminin Dini Temelleri (28), Değerlerin Analizi (17), Ahlak Eğitimi (8), Karakter Eğitimi (7) ve Zorbalık ve Şiddet (6) olduğu görülmektedir. Dergide yayımlanan makale veya araştırmaların büyük çoğunluğunun (95); değerler, değer eğitimi, değer öğretimi ve değer çerçevesinde doğrudan ilişkili olabilecek konu alanlarından olmayışı araştırmanın önemli bulgularındandır. Araştırmada bulunan konu alanıyla ilgili diğer frekans ve yüzdeler tablodaki yer verilmiştir.

Tablo 6. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Araştırma Yaklaşımı Dağılımı

Araştırma Yaklaşımı	(f)	(%)
Nicel	79	39.0
Nitel	25	12.4
Karma	4	1.9
Alanyazın Derleme	93	46.1
Diğer	1	0.6
Toplam	202	100.0

Şekil 6. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Yöntem Dağılımı

Tablo 6 ve şekil 6’da, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin araştırma yaklaşımı dağılımı ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Bulgular incelendiğinde, Alanyazın araştırmalarının daha fazla yayımlandığı (93) ve Alanyazın araştırmalarının, toplam yüzdeye göre önemli bir orana (%46.1) sahip olduğu bulunmuştur. Aynı zamanda araştırmada, çalışmaların % 39.0’unun nicel araştırma yaklaşımının; %12.4’ünün nitel araştırma yaklaşımının tercih edildiği ve %1.9’unun ise karma yaklaşımın benimsendiği araştırmalar/çalışmalar oldukları tespit edilmiştir. Makalelerin, araştırma yaklaşımlarına ilişkin daha detaylı açıklamalara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 7. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Yöntem Açıklama Dağılımı

Yöntem Açıklama	(f)	(%)
Nicel Deneysel	5	2.4
Yarı Deneysel		
Nicel Deneysel Olmayan		
Betimsel	29	14.5
Korelasyonel	11	5.4
Tarama	25	12.3
Ölçme Ar.Glş.	9	4.5
Nitel		
Kültür Analizi	1	0.5

	Olgu Bilimi	23	11.4
	Eylem Araştırması	1	0.5
Alanyazın derleme	Meta Analiz	3	1.5
	Alanyazın	90	44.6
Karma	Açıklayıcı(Nicel)	4	1.9
Diğer		1	0.5
Toplam		202	100.0

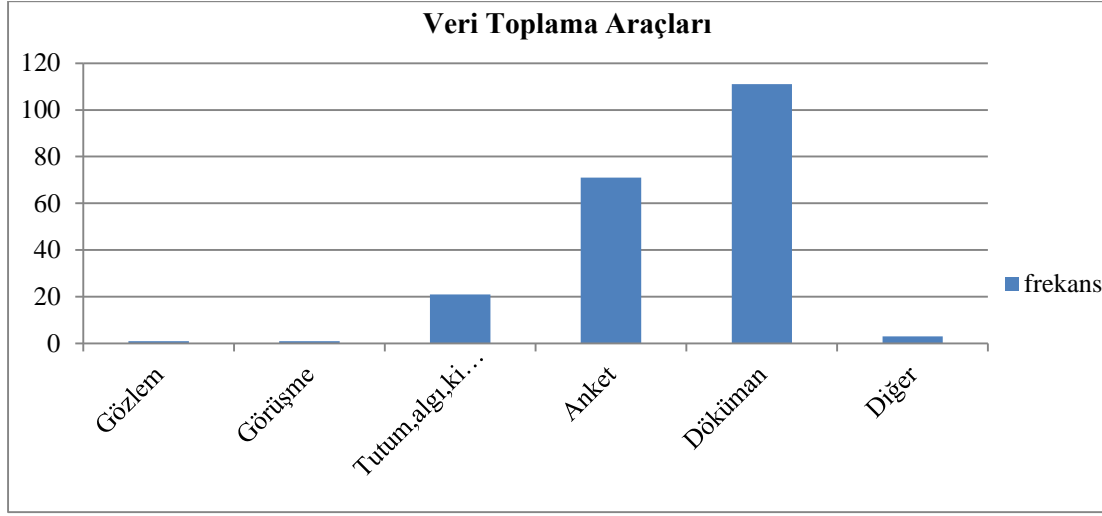
Tablo 7 incelendiğinde, nicel yöntem kullanan araştırmaların, 74'ü deneysel olmayan yöntemi, 5'inin ise deneysel yöntemi tercih ettiği görülmektedir. Araştırma bulguları incelendiğinde, deneysel olmayan araştırma yönteminde, betimsel modelin en fazla tercih edilen model olduğu (29) bulunmuştur. Aynı zamanda betimsel araştırma yönteminin tüm araştırma yöntemleri arasında %14.5 oranında tercih edildiği görülmektedir. Deneysel olmayan nicel yöntemlerden tarama yönteminin ikinci olarak tercih edilen nicel yöntem olduğu (25) araştırmanın diğer bir bulgusudur. Araştırmada, tarama yönteminden sonra en çok korelasyon yönteminin (11) kullanıldığı bulgusuna da ulaşılmıştır. Araştırmada en az tercih edilen deneysel olmayan yöntemin ise ölçme aracı geliştirme yöntemi olduğu görülmüştür. Ayrıca dergideki çalışmalarda deneysel nicel yöntemlerden en çok yarı deneysel yöntemin (5) tercih edildiği bulgusuna ulaşılmıştır.

Araştırma bulguları incelendiğinde (Tablo 7), Değerler Eğitimi Dergisinde yayımlanan makalelerin 25'inin nitel araştırma yöntemiyle yazıldığı bulunmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden, olgu bilim yönteminin en fazla tercih edilen yöntem olduğu (23, %11.4) görülmektedir. Olgu bilim yönteminden sonra kültür analizi yönteminin ve eylem araştırması yönteminin 1 kez tercih edilen diğer nitel araştırma yöntemleri (1, %0.5) olduğu araştırmada ulaşılan önemli bir bulgudur. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden; kuram oluşturma, tarihsel analiz ve örnek olay yöntemlerinin kullanılmadığı çalışma sonucunda ulaşılan bir diğer önemli bulgudur.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında (Tablo 7), alanyazın derleme yöntemlerinin kullanıldığı makale sayısının 93 olduğu görülmektedir. Aynı zamanda 93 çalışmanın 90'ı derleme ya da literatür taraması yöntemini kullanmıştır. Bu bölümde meta-analiz çalışmasının ise sadece 3 çalışmada kullanıldığı görülmüştür. Ayrıca 4 çalışmada karma yöntemin uygulandığı ve bu yöntemlerin dışında diğer araştırma yöntemlerinin çok az (1) kullanıldığı araştırmanın diğer bir bulgusudur.

Tablo 8. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Veri Toplama Araçları Dağılımı

Veri Toplama Araçları	(f)	(%)
Gözlem	1	0.5
Görüşme	1	0.5
Tutum, algı, kişilik veya yetenek testleri	21	10.1
Anket	71	34.1
Doküman	111	53.4
Diğer	3	1.4
Toplam	208	100.0

Şekil 7. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Veri Toplama Araçları Dağılımı

Tablo 8 ve şekil 7’de, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin veri toplama araçları dağılımı ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Bulgular incelendiğinde, dokümanların daha fazla kullanıldığı (111) ve toplam yüzdeye göre önemli bir orana (% 53.4) sahip olduğu bulunmuştur. Aynı zamanda araştırmada, ankete dayalı çalışmaların, dokümandan sonra en fazla tercih edilen (%34.1) veri toplama aracı olduğu görülmektedir. Araştırma sonucuna göre, makalelerde kullanılan 208 veri toplama aracından, 71’inin anket olduğu görülmektedir. Ayrıca araştırmada anketten sonra; tutum, kişilik, algı testlerinin (21) en çok kullanılan üçüncü veri toplama aracı olduğu bulgusuna da ulaşılmıştır. Araştırma bulgularına göre, gözlem (1) ve görüşmenin (1) en az tercih edilen yöntemler olduğu bulunmuştur. Kullanılan veri toplama araçlarının daha detaylı bulgularına ve bu bulgulara ilişkin açıklamalara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 9. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Veri Toplama Araçları Açıklama Dağılımı

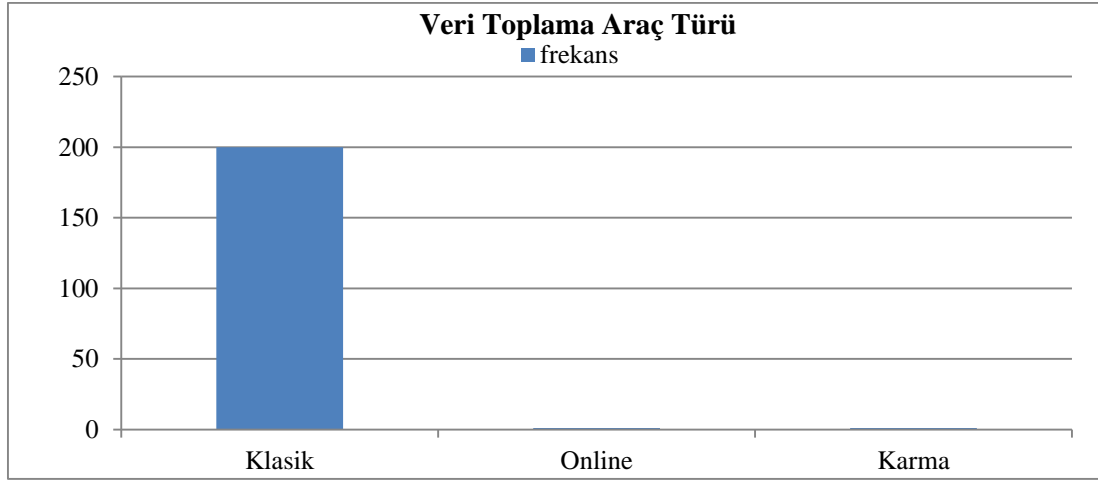
Veri Toplama Araçları Açıklama		(f)	(%)
Gözlem		1	0.5
Görüşme	Yapılandırılmış	1	0.5
Tutum, Algı, Kişilik Testleri	Likert	21	10.1
Anket	Açık uçlu	21	10.1
	Çoktan Seçmeli	1	0.5
	Likert	48	23.1
	Diğer	1	0.5
Doküman		111	53.4
Diğer		3	1.4
Toplam		208	100.0

Tablo 9 incelendiğinde, makalelerde büyük çoğunlukta; dokümanın veri toplama aracı olarak tercih edildiği görülmektedir (111). Araştırma sonuçlarına göre, dokümandan sonra en fazla tercih edilen veri toplama aracının anket olduğu görülmektedir (71). Bu veri toplama aracında, likert tipi anket araçlarının en fazla tercih edilen araçlar olduğu araştırmanın bulgularındandır (48). Anket çeşitlerinden, açık uçlu anketlerin (21) ise bu veri toplama araç türünde ikinci en çok tercih edilen veri toplama tekniği olduğu araştırmanın bulguları arasındadır. Araştırma sonuçlarına göre, anket araçlarından sonra en çok; tutum, algı ve kişilik testlerinin (21) veri toplama aracı olarak tercih edildiği görülmektedir. Ayrıca gözlem (1), görüşme (1) ve diğer (3) veri toplama tekniklerinin veri toplama aracı olarak çok az sayıda tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 10. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Veri Toplama Araç Türü Dağılımı

Veri Toplama Araç Türü	(f)	(%)
Klasik	200	99.0
Online	1	0.5
Karma	1	0.5
Toplam	202	100.0

Şekil 8. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Veri Toplama Araç Türü Dağılımı

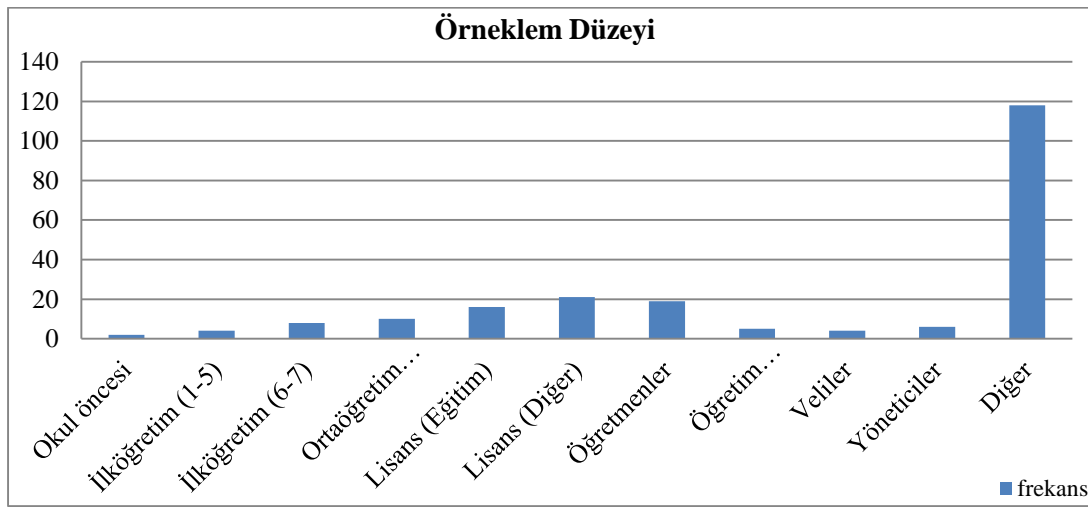
Tablo 10'da, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin veri toplama araç türleri hakkında betimsel bulgular yer almaktadır. Elde edilen araştırma sonuçlarına göre, 200 makalenin verilerinin, klasik yöntemle elde edildiği bulunmuştur. Bu sayı toplam oranın % 99.0'unu oluşturmaktadır. Araştırmada, online veri toplama 1 makalede ve karma yöntemin 1 makalede tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 11. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Örneklem Düzeyi Dağılımı

Örneklem Düzeyi	(f)	(%)
Okul öncesi	2	0.9
İlköğretim (1-5)	4	1.9

İlköğretim (6-7)	8	3.8
Ortaöğretim (9-12)	10	4.7
Lisans (Eğitim)	16	7.5
Lisans (Diğer)	21	9.9
Öğretmenler	19	8.9
Öğretim Elemanları	5	2.3
Veliler	4	1.9
Yöneticiler	6	2.8
Diğer	118	55.4
Toplam	213	100.0

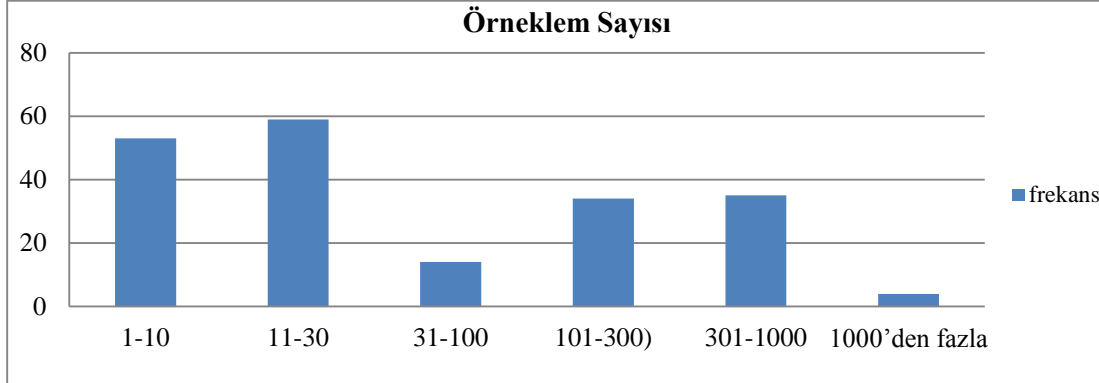

Şekil 9. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Örneklem Düzeyi Dağılımı

Tablo 11 ve şekil 9’da, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin örneklem düzeyi dağılımı ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Bulgular incelendiğinde, en fazla diğer (118) örneklem kategorisinde yer alabilecek gruplardan alınan çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Tablo incelendiğinde, toplamda lisans düzeyinden (Eğitim Fakültesi ve Diğer fakülteler) örneklem alanın çalışma sayısının 37 olduğu görülmektedir. Araştırmada, üçüncü olarak öğretmenlerden (19) örneklem gruplarının oluşturulduğu bulunmuştur. Araştırma sonuçları incelendiğinde, ortaöğretim düzeyinin (10), ilköğretim (6-7) düzeyi (8), yöneticiler (6), öğretim elemanları (5), ilköğretim (1-5) düzeyi (4), veliler (4) ve okul öncesi düzeyinin (2) sayılarında çalışmalarda örneklem olarak kullanıldığı araştırmaların bulgulardandır.

Tablo 12. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Örneklem Sayısı Dağılımı

Örneklem Sayısı	(f)	(%)
1-10	56	27.7
11-30	59	29.2
31-100	14	7.0
101-300)	34	16.9
301-1000	35	17.4
1000’den fazla	4	0.8
Toplam	202	100.0

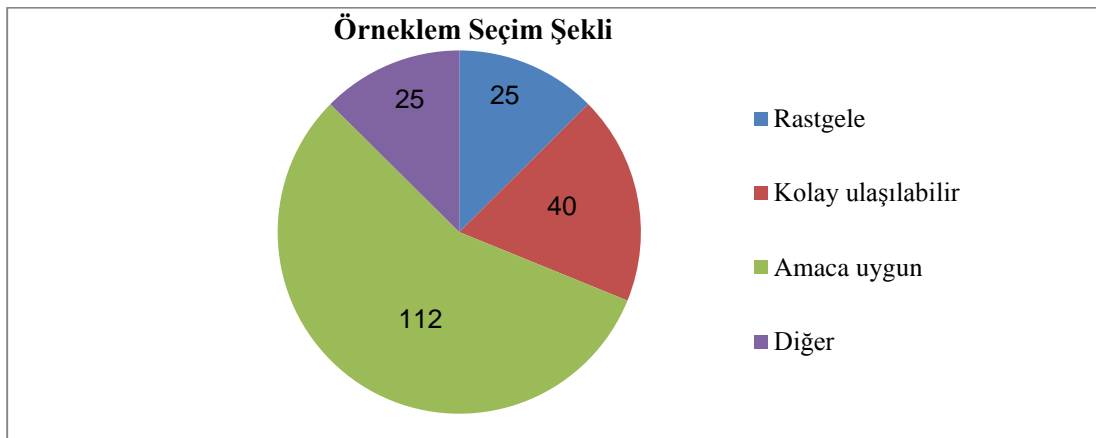

Şekil 10. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Örneklem Sayısı Dağılımı

Tablo 12’de, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin örneklem sayısı hakkında betimsel bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde en fazla 11-30 aralığında yer alan örneklem sayılarıyla (59) çalışıldığı görülmektedir. Bu aralıktan sonra en fazla 1-10 aralığı (56) ve 301-1000 aralığının (35) ve 101-300 aralığındaki (34) örneklem sayılarıyla çalışıldığı bulunmuştur. Araştırma sonucuna göre, 31-100 aralığında ki örneklem sayılarıyla (14) ve 1000’den fazla örneklem sayısını oluşturan araştırmaların diğerlerine göre daha az (4) olduğu görülmektedir.

Tablo 13. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Örneklem Seçim Şekli Dağılımları

Örneklem Seçim Şekli	(f)	(%)
Rastgele	25	12.4
Kolay ulaşılabilir	40	19.8
Amaca uygun	112	56.3
Diğer	25	12.4
Toplam	202	100.0

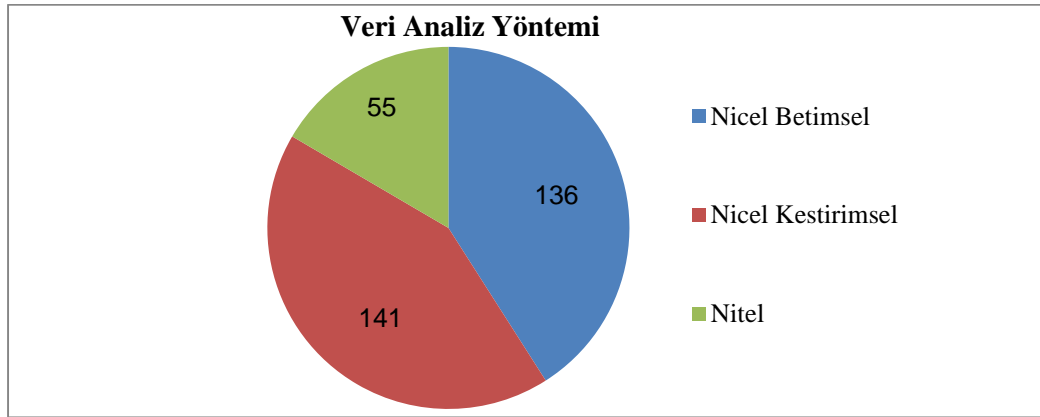
Şekil 11. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Örneklem Seçim Şekli Dağılımı

Tablo 13'e bakıldığında, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin örneklem seçim şekli hakkında betimsel bulguların yer aldığı görülmektedir. Araştırma bulguları incelendiğinde, en fazla amaca uygun (112) örneklem seçiminin yapıldığı görülmektedir. Bu örneklem seçiminden sonra en fazla, kolay ulaşılabilir örneklem seçiminin (37) yapıldığı bulunmuştur. Araştırmada, rastgele örneklem seçiminin (25) ve diğer örneklem seçiminin (25) alındığı örneklemelerin daha az tercih edildiği bulunmuştur.

Tablo 14. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Veri Analiz Yöntemi Dağılımı

Veri Analiz Yöntemi	(f)	(%)
Nicel Betimsel	136	41.0
Nicel Kestirimsel	141	42.5
Nitel	55	16.5
Toplam	332	100.0

Şekil 12. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerde Kullanılan Veri Analiz Yöntemi Dağılımı

Tablo 14'de ve şekil 12'de, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin veri analizi hakkında betimsel bulgular yer almaktadır. Araştırma bulguları incelendiğinde, en fazla nicel kestirimsel analiz (141) yönteminin seçildiği bulunmuştur. Bu veri analiz yönteminden sonra en fazla, nicel betimsel veri analiz (136) yönteminin seçildiği tespit edilmiştir. Araştırmada, nitel veri analizlerinin en az tercih edilen (55) analiz yöntemi olduğu görülmektedir.

Tablo 15. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Veri Analiz Açıklama Dağılımı

Veri Analiz Açıklama Dağılımı	(f)	(%)	
Nicel Betimsel	Frekans/Yüzde/Çizelge	87	26.2
	Ortalama/Standart Sapma	40	12.0
	Grafikle Gösterim	9	2.7

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 55 Mayıs - Haziran 2016

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZİSTAN

<http://www.akademikbakis.org>

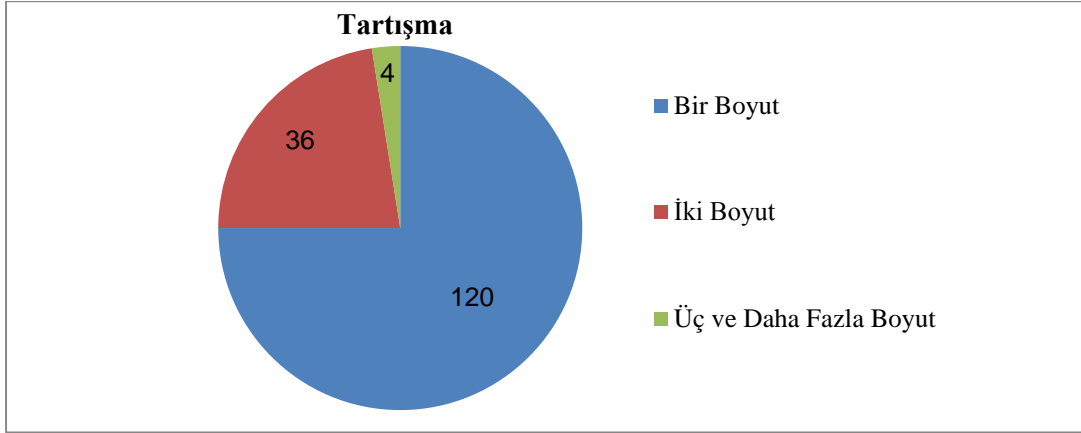

Nicel Kestirimsel	Korelasyon	32	9.6
	t-testi	35	10.5
	Anova	12	3.6
	Manova	1	0.3
	Faktör Analizi	15	4.5
	Regrasyon	5	1.5
	Non-parametrik test	34	10.2
	Yapısal Eşitlik	1	0.3
Diğer	6	1.8	
Nitel	İçerik Analiz	18	5.4
	Betimsel Analiz	24	7.2
	Diğer	13	3.9
Toplam		332	100.0

Tablo 15’de, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin veri analizleri hakkında betimsel bulgular yer almaktadır. Araştırma bulguları incelendiğinde, en fazla nicel betimsel analiz yöntemlerinden frekans/yüzde/çizelge (87) yönteminin seçildiği bulunmuştur. Bu veri analiz yönteminden sonra en fazla, nicel betimsel veri analiz yöntemlerinden ortalama/standart sapma (40) yönteminin tercih edildiği bulunmuştur. Bu analiz yöntemlerinden sonra, nicel kestirimsel analiz yöntemlerinden t-testi (35) yönteminin, non-parametrik test yönteminin (34) ve korelasyon yönteminin (32) sıkça tercih edildiği görülmüştür. Nitel analiz yöntemlerinden, betimsel analiz (24) yönteminin en fazla tercih edilen yöntemlerden olduğu söylenebilir. Ayrıca nitel veri analiz yöntemlerinden betimsel analizden sonra, içerik analizi yönteminin (18) ve diğer analiz yöntemlerinin (13) sırasıyla en çok tercih edilen nitel veri analiz yöntemlerinden olduğu görülmektedir. Araştırmada, nicel betimsel veri analiz yöntemlerinden grafik gösterimi (9); nicel kestirimsel yöntemlerden regrasyon (5), manova (1) ve yapısal eşitlik (1) veri analiz yöntemlerinin en az kullanılan yöntemler olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 16. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerdeki Tartışma Boyutu Dağılımı

Tartışma Boyutu	(f)	(%)
Bir Boyut	120	75.0
İki Boyut	36	22.5
Üç ve Daha Fazla Boyut	4	2.5
Toplam	160	100.0

Şekil 13. Değerler Eğitimi Dergisinde Yayımlanan Makalelerdeki Tartışma Boyutu Dağılımı

Tablo 16 incelendiğinde, Değerler Eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin tartışma boyutları hakkında betimsel bulguların yer aldığı görülmektedir. Bulgular incelendiğinde, araştırma sonuçlarına ilişkin olarak, bir boyuta yönelik tartışmaların en fazla yapılan tartışma olduğu görülmüştür. Bir boyutlu tartışma 120 araştırma bulgusunda yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına ilişkin olarak, 36 araştırmada iki boyutlu; 4 araştırmada ise 3 ve daha fazla boyutlu tartışmalara yer verilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Değerler Eğitimi Dergisi, 2003 yılında yayınlanmaya başladığı günden itibaren 29 sayı çıkarmıştır. 2003-2014 yılları arasında çıkarılan 25 sayının incelendiği bu çalışmada ise dergide yayınlanan 202 makale, içerik analizi yoluyla altı ana kategori altında toplanmış ve yorumlanmıştır. Değerler Eğitimi Dergisinde yayınlanan makalelerin tamamı Türkçe olarak yayınlanmıştır. Dergide yer alan makale sayısı yıl bazında 2003 ve 2013 yılları haricinde ortalama 15 makale olarak yayınlanmıştır. Dergide genel olarak üniversitelerde görev yapan akademisyenlerin (% 85.4) makaleleri yer alırken, diğer kurumlarda görev yapan yazarların oranı % 14.6 olarak belirlenmiştir.

Değerler Eğitimi Dergisinde yayınlanan makaleler genel olarak değerler eğitimi ile ilgili alanyazın çalışmaları ve betimsel araştırmalara dayalı makalelerden oluşmaktadır. Değerler eğitimi ile ilgili deneysel çalışmaların oranı ise tüm çalışmalar içinde % 1.5 oranındadır. Yine Değerler Eğitimi Dergisinde yayımlanan makalelerin konu alan dağılımı ile ilgili bulgulara incelendiğinde Değer Yönelimleri ve Değerlere İlişkin Tutumlar (45), Değerler ve Karakter Hakkında Doğrudan Öğretim (29), Değerler Eğitiminin Dini Temelleri (28), Değerlerin Analizi (17), Ahlak Eğitimi (8), Karakter Eğitimi (7) ve Zorbalık ve Şiddet (6) konularında çalışmaların yayımlandığı görülmektedir. Araştırmada elde edilen veriler incelendiğinde, yayınlanan makalelerde kullanılan yöntemlerin büyük çoğunluğu betimsel tarama modelinde olan çalışmalar olmakla beraber: alanyazın çalışmaları ve nicel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir. Veri toplama araçlarının ise çoğunlukla anket, tutum, algı ve kişilik ölçeklerinden oluştuğu görülmektedir. Nitel veri toplama araçlarının ise oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. İncelenen makalelerde ortaya çıkan bir diğer önemli nokta ise genellikle çalışmaların lisans düzeyinde öğrenciler ile

öğretmen grupları üzerinde yoğunlaştığıdır. Verilerin analizinde daha çok nicel analiz yöntemleri seçilirken, nitel analiz yöntemlerinin oranı % 16.5 olarak tespit edilmiştir.

Yapılan bu çalışma ile benzer sonuçları olan çalışmalar incelendiğinde değerler eğitimi konusunda yapılan çalışmaların daha çok öğretmen adayları ve onların değer yönelimleri ile programlarda değerlerin yer alma durumlarında yoğunlaştığı görülmektedir. Elbir ve Bağcı (2013) tarafından değerler eğitimi konusunda 1999-2011 yılları arasında Türkiye’de yapılan lisansüstü tezlerin araştırıldığı çalışmada: 21 yüksek lisans ve doktora tezi içerik analizi yapılarak incelenmiştir. Tezler konu bakımından sınıflandırılmış ve değerler eğitimi, üç başlık altında ele alınmıştır. İncelenen tezlerde: İlköğretim programında değerler eğitiminin yeri, değerler eğitimi öğretiminde kullanılacak teknikler ile değerler eğitiminin öğretmen görüşlerince değerlendirilmesi konuları üzerinde durulmuştur. Aynı zamanda incelenen tezlerde öğretmenlerin ve öğrencilerin değerler eğitim hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmadıkları kanısına varılmıştır. Bu bilgi eksikliğinin giderilmesi için çeşitli etkinliklerin yapılması önerilmiştir. Özellikle öğretmen adaylarının ve şu an görev yapmakta olan öğretmenlerin değerler eğitiminin öğretimi sırasında kullanabilecekleri çağdaş yöntem ve teknikler hakkında bilgilendirilmeleri gerektiği vurgulanmıştır. Yapılan bu çalışmada da benzer şekilde değerlerin öğretimi, yöntemler ve öğretmenlik eğitimi alan lisans öğrencileri ile öğretmenler üzerinde yapılan çalışmaların yoğunlaştığı söylenebilir.

Benzer şekilde yapılan Güçlü (2015) tarafından “Türkiye’de Değerler Eğitimi Konusunda Yapılan Araştırmalar” ın incelendiği çalışmada değerler eğitimi konusunda yapılan tez, makale, proje ve diğer araştırma sonuçları analiz edilmiştir. Beş ana başlık altında kategorize edilen araştırmada incelenen çalışmaların: değerler eğitiminde kullanılan araçlar, değerler eğitimi ile ilgili öğretmen görüşleri, değerler eğitimi programı ve değerler eğitiminin öğrencilerin gelişimleri ile ilgili konularda yoğunlaştıkları tespit edilmiştir. Güçlü, tarafından yapılan çalışma ile yapılan bu çalışmada yer alan ve araştırmanın ana problemini oluşturan değerler eğitimi araştırmalarının odak noktası: değerler eğitiminde kullanılan yöntemler, programlarda yer alma ve öğretimi konularında farklı grupların görüşlerinin ne olduğu üzerindedir.

Değerler eğitimi ile ilgili yapılan araştırmalar arasında değerlerin ders kitaplarında verilme düzeyleri ve yöntemleri de sıkça rastlanan çalışma konularındandır (Ersoy ve Şahin, 2012: Belet ve Deveci, 2008: İkinci Çelikpazu, ve Aktaş 2011).Yapılan bu çalışmalarda ders kitaplarında değerlerin hangi değer öğretim yaklaşımları ile verildiği araştırmaların odak noktasını oluşturmuştur. Genellikle doküman inceleme yöntemiyle yürütülen bu çalışmalarda değerlerin telkin ve değer analizleri ile öğretim yaklaşımlarına göre öğretildiği tespit edilmiştir.

Değerler eğitimi konusunda en eski ve etki açısından en fazla öneme sahip sayılabilecek Moral Education dergisiyle ilgili de benzer bir çalışma yapılmıştır. Lee ve Taylor (2013) tarafından yapılan çalışmada Moral Education dergisinin 1971-2011 yılları arasında yayınladıkları 945 makale incelenmiştir. İçerik analizi ile dergide yayınlanan makalelerin yıllar içindeki yönelimlerinin belirlendiği bu çalışmada makaleler yedi kategori altında analiz edilmiştir. Bu kategoriler, dergide yayınlanan makalelerin disiplinlere göre analizi, makalelerin konular bazında incelenmesi, özel sayılarda yer alan konular ve bu makalelerin incelenmesi, araştırma yöntemlerine göre analiz, örneklem sayısı ve düzeylerine göre analiz, yazar ve dergide görev yapan editörlerin kişisel bilgilerine yönelik analizlerden oluşmaktadır.

Makalenin odak noktasında yer alan ve dergide yayınlanan makalelerin konuları: bilişsel, duyuşsal, adalet, değerler, din, eğitim ve cinsiyet eğitimi gibi yedi ana başlık altında toplanmıştır. Değerler başlığı altında toplanan çalışmaların sayısı 189 olmakla beraber bu kategori altında değerler eğitimi, ergenlik ve değerler, erdemlilik gibi konularında yayınlar yer almıştır. Diğer kategoriler altında ise insan hakları, demokrasi ve vatandaşlık eğitimi, ahlaki gelişim ve bilişsel gelişim, öğretim programları vb. yer almıştır. Değerler Eğitimi Dergisinde incelenen makalelerin de benzer şekilde dergide yer aldığı söylenebilir. Lee ve Taylor, yaptıkları araştırmada Moral Education da yayınlanan makalelerin % 51,4 ünün alanyazın çalışması ile yazıldığını tespit ederken % 19,6 sının ise nitel araştırmalardan oluştuğunu tespit etmişlerdir. Yapılan bu çalışma ile alanyazın konusunda büyük benzerlik göstermesine rağmen Değerler Eğitimi Dergisinde nitel tarzda araştırmaların daha az olduğu söylenebilir. Benzer şekilde farklı disiplinlerde yapılan makale ve tezlerle ilgili içerik analizi çalışmalarında betimsel ve nicel çalışmaların yoğun bir şekilde kullanıldığı da görülmektedir (Selçuk, Palancı, Kandemir ve Dündar, 2014). Lee ve Taylor (2013), Moral education da yayınlanan çalışmalarda çalışma gruplarının yaklaşık % 57 sinin lisans, % 14,7 sinin ilköğretim, okulöncesinin ise tüm çalışmalar içinde % 1,1 ini oluşturduğunu tespit etmiştir. Bu bulgular okulöncesinde benzerlik göstermekle beraber (% 0.9) diğer gruplarda ayrıştığını göstermektedir.

Değerler Eğitimi Dergisinde yayınlanan makalelerin incelendiği bu araştırmada ortaya çıkan sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki öneriler değerler eğitimi dergisi yayın kurulu, dergiye makale gönderecek yazarlar ve değerler eğitimi konusunda çalışmalar yapan araştırmacılara dayalı olarak sunulabilir: Değerler eğitimi konusunda değer öğretim yaklaşımları konusunda çalışmalar olmakla beraber bu çalışmaların daha çok alanyazın ve nicel veri toplama araçlarına dayalı olarak elde edilen bulguların yorumlanmasına dayalı çalışmalar olduğu tespit edilmiştir. Değerlerin öğretimi konusunda daha çok deneysel ve öğretim ortamlarından kesitlerin sunulacağı örnek çalışmalar yapılabilir. Yapılan çalışmaların örneklem düzeylerinin daha çok yetişkin grup sayılabilecek örneklem grupları ile gerçekleştirildiği görülmektedir. Değerlerin ve değer eğitim yaklaşımlarının etkililiğini görmek adına daha küçük yaş grupları ve ergenlik dönemi gençleri ile çalışmalar yapılabilir. İncelenen çalışmalar arasında nitel veri toplama araçlarına dayalı çalışmaların görece daha az olduğu anlaşılmaktadır. Nitel veri toplama araçlarının kullanıldığı ve gözlem, görüşme, örnek olay ve olgu bilim çalışmaları ile yürütülebilecek değerler eğitimi çalışmalarının etki ve sonuçlarının daha dikkat çekeceği söylenebilir. Deneysel tarzda ve uzun süreli boyamsal çalışmalara yer verilebilir. Değerler eğitimi konularında karşılaştırmalı çalışmalarla beraber, kültür analizleri ve kültüre dayalı kuram oluşturma çalışmalarına yer verilebilir. Derginin uluslararası etki ve yayınlarının daha büyük kitlelere ulaşması açısından Türkçe yayın yanında İngilizce yayınlara da yer verilmesi politikalarının gündeme alınması etkili olabilir.

Kaynakça

- Acar Güvendir, M. & Özer Özkan, Y. (2015). Türkiye’deki Eğitim Alanında Yayımlanan Bilimsel Dergilerde Ölçek Geliştirme ve Uyarlama Konulu Makalelerin İncelenmesi, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(52), 23-33.
- Ahi, B. & Kıldan, A. O. (2013). Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi (2002-2011), *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 23 – 46.
- Belet, Ş.D. & Deveci, H. (2008). Türkçe Ders Kitaplarının Değerler Bakımından İncelenmesi. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu*, 2-4 Mayıs. Çanakkale.
- Berg, L. B. (1998). *Qualitative Research methods fort he social sciences* (Third Edition). Boston: Allyn & Bacon.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün,Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi
- Cihan, N. (2014). Okullarda Değerler Eğitimi ve Türkiye’deki Uygulamaya Bir Bakış, *Turkish Studies*, 9 (2), 429-436.
- Creswell, J. W. (2014). *Araştırma Deseni: Nitel, Nicel Ve Karma Yöntem Yaklaşımları*. Demir, S. B. (Çev. Ed.). Ankara: Eğiten Kitap.
- Çiltaş, A. (2012). 2005-2010 Yılları Arasında Matematik Eğitimi Alanında Türkiye’de Yapılan Yüksek Lisans Ve Doktora Tez Çalışmalarının İçerik Analizi, *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(7), 211-228.
- Çiltaş, A., Güler, G. & Sözbilir, M. (2012).Türkiye’de Matematik Eğitimi Araştırmaları: Bir İçerik Analizi Çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1) ,565-580.
- Deniş Çeliker, H. & Uçar, C. (2015). Fen Eğitimi Araştırmacılarına Bir Rehber: 2001-2013 Yılları Arasında Yazılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(54), 81-94.
- Ekinci Çelikpazu, E. & Aktaş, E. (2011). MEB 6, 7 ve 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Metinlerin Değer İletimi Açısından İncelenmesi, *Turkish Studies*
- Elbir, B. & Yıldız, H. (2012). İlköğretim Yazma Eğitimi Üzerine Yapılan Lisansüstü Çalışmalarının Değerlendirilmesi, *Akademik Bakış Dergisi*, 30.
- Elbir, B. & Bağcı, H. (2013). Değerler Eğitimi Üzerine Yapılmış Lisansüstü Düzeyindeki Çalışmaların Değerlendirilmesi, *Turkish Studies*, 8(1), 1321-1333.
- Elmore, P. B. & Woehlke, P. L. (1998). Twenty Years of Research Methods Employed in ‘American Educational Research Journal, ‘Educational Researcher’ and ‘Review of Educational Research’, *Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association*, San Diego, CA, April, 13-17.
- Ersoy, F. & Şahin, T. (2012). Sosyal bilgiler Ders Kitaplarının Değerler Eğitimi Yaklaşımları Açısından İncelenmesi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(2)

- Göktaş, Y., Hasaebi, F., Varışoğlu, B., Akçay, A., Bayrak, N., Baran, M. & Sözbilir, M. (2012). Türkiye'deki Eğitim Araştırmalarında Eğilimler: Bir İçerik Analizi, *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(1), 443-460.
- Güçlü, M. (2015). Türkiye'de Değerler Eğitimi Konusunda Yapılan Araştırmalar, *Journal of International Social Research*, 8(38).
- Gül, S. & Sözbilir, M. (2015). Biology Education Research Trends in Turkey, *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, 11(1), 93-109.
- Gülbahar, Y. & Alper, A. (2009). Öğretim Teknolojileri Alanında Yapılan Araştırmalar Konusunda Bir İçerik Analizi, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 93-111.
- Hsu, T. (2005). Research Methods And Data Analysis Procedures Used by Educational Researchers, *International Journal of Research & Method in Education*, 28(2), 109–133.
- Karadağ, E. (2009). Eğitim Bilimleri Alanında Yapılmış Doktora Tezlerinin İncelenmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Karadağ, E. (2010). Eğitim Bilimleri Doktora Tezlerinde Kullanılan Araştırma Modelleri: Nitelik Düzeyleri ve Analitik Hata Tipleri, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Ynetimi*, 16(1), 49-71.
- Kılıç-akmak, E.,ebi, A., Mihi, P., Gnbatar, M.S. & Akayır, M. (2013). A Content Analysis Of Educational Technology Research in 2011, *4th International Conference on New Horizons in Education*, INTE 2013 Proceedings Book, 397-409.
- Kinshuk, Huang, H., Sampson, D., & Chen, N. (2013). Trends in Educational Technology through the Lens of the Highly Cited Articles Published in the Journal of Educational Technology and Society, *Educational Technology & Society*, 16(2), 3–20.
- Lee, C.M. & Taylor, M.J. (2013). Moral Education Trends Over 40 Years: A Content Analysis of The Journal of Moral Education, *Journal of Moral Education*, 42(4), 399-429.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *An Expanded Sourcebook Qualitative Data Analysis*. United States of America: Sage Publications.
- Mortimore, P. (2000). Does educational research matter?, *British Educational Research Journal*, 26 (1),5-24.
- Ozan, C. & Köse, K. (2014). Eğitim Programları ve Öğretim Alanındaki Araştırma Eğilimleri, *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 16-136.
- Özay Köse, E., Gl, ř. & Konu, M. (2014). Türkiye'de Sosyal Bilimler Veri Tabanında Taranan Biyoloji Eğitimi Araştırmalarının İncelenmesi, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 265-276.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri* (ev.ed. Bütün, M & Demir, S. B.). Ankara: Pegem Yayıncılık.

- Ross, A. & Onwuegbuzie, A. J. (2012). Prevalence of Mixed Methods Research in Mathematics Education, *The Mathematics Educator*, 22(1), 84–113.
- Saban, A., Koçbeker Eid, B. N., Saban, A., Alan, S., Doğru, S., Ege, İ., Arslantaş, S., Çınar, D. & Tunç, P. (2010). Eğitimbilim Alanında Nitel Araştırma Metodolojisi İle Gerçekleştirilen Makalelerin Analiz Edilmesi, *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 125-142.
- Selçuk, Z., Palancı, M., Kandemir, M. & Dündar, H. (2014). Eğitim ve Bilim Dergisinde Yayınlanan Araştırmaların Eğilimleri: İçerik Analizi, *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 430-453.
- Şahin, Y. E., Kana, F. & Varışoğlu, B. (2013). Türkçe Eğitimi Bölümlerinde Yapılan Lisansüstü Tezlerin Araştırma Eğilimleri, *International Journal of Human Sciences*, 10(2), 376-358.
- Sözbilir, M., Kutu, H., & Yasar, M.D. (2012). Science Education Research In Turkey: A Content Analysis of Selected Features of Papers Published. In D. Jorde & J. Dillon (Eds). *Science Education Research and Practice in Europe: Retrospective and Prospective* (pp.341-374). Rotterdam: Sense Publishers.
- Tarman, B., Güven, C. & Aktaşlı, İ. (2011). Türkiye’de Sosyal Bilgiler Eğitimi Alanında Yapılan Doktora Tezlerinin Değerlendirilmesi ve Alana Katkıları, *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 391-410.
- Tatar, E., Kağızmanlı, T. B., & Akkaya, A. (2013). Türkiye’deki Teknoloji Destekli Matematik Eğitimi Araştırmalarının İçerik Analizi, *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 33-50.
- Tebiş, C. & Okay, H. (2013). Türkiye’de Müzik Sanatı ve Eğitiminde Keman ve Viyola Konulu Lisansüstü Tezlerin Konu ve Yöntem Olarak İncelenmesi, *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 2(2), 10-20.
- Tomakin, E. & Yeşilyurt, M. (2013). Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretim Çalışmalarının Meta-Analizi: Türkiye Örneği, *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 248-263.
- Ulutaş, F. & Ubuz, B. (2008). Matematik Eğitiminde Araştırmalar ve Eğilimler: 2000 ile 2006 Yılları Arası, *İlköğretim Online*, 7(3), 614-626.
- Uzunboylu, H. & Aşıksoy, G. (2014). Research in Physics Education: A Study of Content Analysis, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 136, 425 – 437.
- Yaşar Can, M. & Aral, N. (2011). Türkiye’de Okul Öncesinde Drama Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 70 – 90.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, (5. Baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, A. (2004). Türkiye’deki Yetişkin Eğitimi Araştırmalarına Toplu Bakış, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(1), 78-97.